ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ
της 22ας Απριλίου 1997 *

Στην υπόθεση C-310/95,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση της Tariefcommissie (Κάτω Χώρες) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

Road Air BV

και

Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των διατάξεων του τετάρτου μέρους της Συνθήκης ΕΟΚ, καθώς και ως προς το κύρος και την ερμηνεία των αποφάσεων 86/283/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1986, σχετικά με τη σύνδεση των υπερπόντιων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 175, σ. 1), και 91/110/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 1991, για την παράταση της απόφασης 86/283/ΕΟΚ (ΕΕ L 58, σ. 27),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, G. F. Mancini, J. C. Moitinho de Almeida, J. L. Murray και L. Sevón, προέδρους τμήματος, K. N. Κακούρη, P. J. G. Kapteyn, C. Gulmann, D. A. O. Edward (εισηγητή), J.-P. Puissochet, G. Hirsch, P. Jann, H. Ragnemalm, M. Wathelet και R. Schintgen, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer
γραμματέας: H. A. Rühl, κύριος υπάλληλος διοικήσεως,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Road Air BV, προσφεύγουσα της κυρίας δίκης, εκπροσωπούμενη από τους P. V. F. Bos και M. M. Slotboom, δικηγόρους Ρότερνταμ,

— η Ολλανδική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον J. G. Lammers, νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών,

— η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις C. de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και A. de Bourgoing, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση,

— το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενο από τους J. Huber και G. Houttuin, μέλη της Νομικής Υπηρεσίας,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον H. van Lier, κύριο νομικό σύμβουλο, και τον J. Stuyck, δικηγόρο Βρυξελλών,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της Road Air BV, εκπροσωπουμένης από τους P. V. F. Bos και M. M. Slotboom, της Ολλανδικής Κυβερνήσεως, εκπροσωπουμένης από τον M. A. Fierstra, βοηθό νομικό σύμβουλο στο Υπουργείο Εξωτερικών, του Συμβουλίου, εκπροσωπουμένου από τους J. Huber και G. Houttuin, και της Επιτροπής, εκπροσωπουμένης από τους H. van Lier και J. Stuyck, κατά τη συνεδρίαση της 26ης Νοεμβρίου 1996,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Ιανουαρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Με διάταξη της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Σεπτεμβρίου 1995, η Tariefcommissie υπέβαλε, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, ένα προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία των διατάξεων του τετάρτου μέρους της Συνθήκης ΕΟΚ, που κατέστη Συνθήκη ΕΚ, που αφορά τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών (ΥΧΕ) με την Κοινότητα, καθώς και ως προς το κύρος και την ερμηνεία των αποφάσεων 86/283/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1986, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 175, σ. 1, στο εξής: πέμπτη απόφαση), και 91/110/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Φεβρουαρίου 1991, για την παράταση της απόφασης 86/283/ΕΟΚ (ΕΕ L 58, σ. 27).

Το ερώτημα αυτό ανέκυψε στο πλαίσιο προσφυγής ασκηθείσας από την εταιρία Road Air κατά της αποφάσεως του Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen te Hoofddorp, με την οποία της επιβλήθηκε δασμός 54,40 ολλανδικών φιορινίων (HFL) για την προερχόμενη από τις Ολλανδικές Αντίλλες εισαγωγή 7 kg καφέ σε σκόνη καταγωγής Κολομβίας.

Το άρθρο 227 της Συνθήκης ΕΟΚ ορίζει το εδαφικό πεδίο εφαρμογής της. Στην παράγραφο 3, επεκτείνει το πεδίο αυτό στις ΥΧΕ που αναφέρονται στο παράρτημα IV και διευκρινίζει ότι για τις εν λόγω χώρες και εδάφη «ισχύει το ιδιαίτερο καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης».

4 Το τέταρτο μέρος της Συνθήκης τιτλοφορείται «Η σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών».

5 Βάσει του άρθρου 131, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΟΚ, «Τα κράτη μέλη συμφωνούν να συνδέσουν με την Κοινότητα τις μη ευρωπαϊκές χώρες και εδάφη που διατηρούν ιδιαίτερες σχέσεις με το Βέλγιο, τη Δανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, τις Κάτω Χώρες και το Ηνωμένο Βασίλειο». Σύμφωνα με την ίδια διάταξη, αυτές οι χώρες και εδάφη απαριθμούνται στο παράρτημα IV της Συνθήκης.

6 Αρχικώς, οι Ολλανδικές Αντίλλες δεν περιλαμβάνονταν στον κατάλογο αυτό· περιελήφθησαν, σύμφωνα με το άρθρο 227, παράγραφος 3, της Συνθήκης, με τη σύμβαση 64/533/ΕΟΚ, της 13ης Νοεμβρίου 1962, περί αναθεωρήσεως της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας προκειμένου να μπορέσει να εφαρμοστεί στις Ολλανδικές Αντίλλες το ειδικό καθεστώς συνδέσεως που ορίζεται στο τέταρτο μέρος της Συνθήκης αυτής (ΙΟ 1964, 150, σ. 2414), η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Οκτωβρίου 1964.

7 Το άρθρο 132 της Συνθήκης ορίζει ότι:

«Η σύνδεση έχει τους εξής σκοπούς:

1. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με τις χώρες και εδάφη το καθεστώς που διέπει τις μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της παρούσας Συνθήκης.

(...)»

8 Το άρθρο 133 της Συνθήκης προσθέτει τα εξής:

«1. Καταργούνται πλήρως οι δασμοί κατά την εισαγωγή στα κράτη μέλη των καταγομένων εμπορευμάτων από τις χώρες και εδάφη, σύμφωνα με την προοδευτική κατάργηση των δασμών μεταξύ των κρατών μελών, όπως προβλέπεται στην παρούσα Συνθήκη.

2. Οι εισαγωγικοί δασμοί που επιβάλλει κάθε χώρα και έδαφος επί προϊόντων των κρατών μελών και των άλλων χωρών και εδαφών, καταργούνται προοδευτικώς κατά τα άρθρα 12, 13, 14, 15 και 17.»

9 Σύμφωνα με το άρθρο 134 της Συνθήκης:

«Αν, κατά την εφαρμογή του άρθρου 133, παράγραφος 1, το ύψος των δασμών που ισχύουν κατά την εισαγωγή εντός χώρας ή εδάφους για τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτη χώρα είναι ικανό να προκαλέσει εκτροπές του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους, το κράτος τούτο δύναται να ζητήσει από την Επιτροπή να προτείνει στα άλλα κράτη μέλη τα αναγκαία μέτρα για την αντιμετώπιση της καταστάσεως αυτής.»

10 Τέλος, το άρθρο 136 της Συνθήκης ορίζει ότι:

«Κατά τη διάρκεια μιας πρώτης περιόδου πέντε ετών από την έναρξη της ισχύος της παρούσας Συνθήκης, οι τρόποι και η διαδικασία συνδέσεως των χωρών και εδαφών με την Κοινότητα καθορίζονται από τη σχετική σύμβαση εφαρμογής που προσαρτάται στην παρούσα Συνθήκη.

Προ της λήξεως της προβλεπομένης στην ανωτέρω παράγραφο συμβάσεως, το Συμβούλιο καθορίζει ομοφώνως, βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της παρούσας Συνθήκης, τις διατάξεις που πρέπει να προβλεφθούν για μια νέα περίοδο.»

11 Βάσει του άρθρου 136, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης, το Συμβούλιο εξέδωσε, στις 25 Φεβρουαρίου 1964, την απόφαση 64/349/ΕΟΚ, περί της συνδέσεως των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (JO 1964, 93, σ. 1472). Η απόφαση αυτή αποσκοπούσε στην αντικατάσταση, από 1ης Ιουνίου 1964, ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος της εσωτερικής συμφωνίας για τη χρηματοδότηση και τη διαχείριση των κοινοτικών ενισχύσεων που υπογράφηκε στο Γιαουντέ στις 20 Ιουλίου 1963, της συμβάσεως εφαρμογής σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Κοινότητα, προσαρτηθείσας στη Συνθήκη και συναφθείσας για πέντε έτη.

12 Εν συνεχεία, το Συμβούλιο εξέδωσε τις αποφάσεις 70/549/ΕΟΚ, 76/568/ΕΟΚ και 80/1186/ΕΟΚ, της 29ης Σεπτεμβρίου 1070 (JO L 282, σ. 83), της 29ης Ιουνίου 1976 (JO L 176, σ. 8) και της 16ης Δεκεμβρίου 1980 (ΕΕ ειδ. έκδ. 11/028, σ. 3), αντιστοίχως, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα.

13 Τέλος, στις 30 Ιουνίου 1986, το Συμβούλιο εξέδωσε την πέμπτη απόφαση, της οποίας η διάρκεια ισχύος, σύμφωνα με το άρθρο της 183, έληγε στις 28 Φεβρουαρίου 1990. Η ισχύς της ωστόσο παρατάθηκε μέχρι τις 30 Ιουνίου 1991 με το άρθρο 1 της αποφάσεως 91/110.

14 Το άρθρο 70, παράγραφος 1, της πέμπτης αποφάσεως έχει ως εξής:

«Τα προϊόντα καταγωγής των χωρών και εδαφών εισάγονται στην Κοινότητα χωρίς δασμούς και φόρους ισοδυνάμου αποτελέσματος.»

15 Τα «προϊόντα καταγωγής των χωρών και εδαφών» ορίζονται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, στοιχείο β', του παραρτήματος ΙΙ της πέμπτης αποφάσεως ως εξής:

«1) τα προϊόντα τα παραγόμενα εξ ολοκλήρου σε μία ή περισσότερες χώρες ή εδάφη,

2) τα προϊόντα τα παραγόμενα σε μία ή περισσότερες χώρες ή εδάφη στην κατασκευή των οποίων χρησιμοποιήθηκαν προϊόντα άλλα από εκείνα που έχουν παραχθεί εξ ολοκλήρου στις χώρες και εδάφη, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά τα προϊόντα απετέλεσαν, σύμφωνα με το άρθρο 3, αντικείμενο επαρκών κατεργασιών ή μεταποιήσεων.»

16 Στις 25 Ιουλίου 1991, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση 91/482/ΕΟΚ, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΕ L 263, σ. 1, στο εξής: έκτη απόφαση), η οποία τέθηκε σε ισχύ στις 20 Σεπτεμβρίου 1991. Σύμφωνα με το άρθρο της 240, παράγραφος 1, η απόφαση αυτή εφαρμόζεται για περίοδο δέκα ετών από την 1η Μαρτίου 1990.

17 Το άρθρο 101 της αποφάσεως αυτής ορίζει ότι:

«1. Τα προϊόντα καταγωγής των ΥΧΕ εισάγονται στην Κοινότητα άνευ δασμών και φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος.

2. Τα προϊόντα που δεν κατάγονται από τις ΥΧΕ, βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία στις ΥΧΕ και επανεξάγονται ως έχουν προς την Κοινότητα εισάγονται στην Κοινότητα απαλλαγμένα από δασμούς και φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος υπό την προϋπόθεση ότι:

— έχουν καταβληθεί στην οικεία ΥΧΕ δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος του ιδίου ύψους ή μεγαλύτεροι από τους δασμούς που επιβάλλονται στην Κοινότητα κατά την εισαγωγή αυτών των ιδίων προϊόντων, καταγωγής τρίτων χωρών, στα οποία εφαρμόζεται η ρήτρα του πλέον ευνοουμένου κράτους,

— δεν έχουν τύχει απαλλαγής ή επιστροφής, ολικώς ή μερικώς, δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων,

— συνοδεύονται από πιστοποιητικό εξαγωγής.

(...)»

18 Στις 24 Ιουνίου 1991, η Road Air υπέβαλε στις ολλανδικές τελωνειακές αρχές διασάφηση εισαγωγής για 7 kg εκχυλίσματος καφέ σε σκόνη καταγωγής Κολομβίας, το οποίο είχε τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία στις Ολλανδικές Αντίλλες.

19 Στις 25 Ιουνίου 1991, το εμπόρευμα κατατάχθηκε στη διάκριση 2101 10 11 του Κοινού Δασμολογίου, για την οποία ίσχυε δασμός ανερχόμενος στο 18 % της δασμολογητέας αξίας. Το ποσόν ανήρχετο συνεπώς σε 54,40 HFL.

20 Η Road Air αμφισβήτησε την εν λόγω δασμολόγηση για τον λόγο ότι, σύμφωνα με το άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επιβάλλουν δασμούς στα εμπορεύματα τα οποία, μολονότι κατάγονται από τρίτη χώρα, έχουν νομοτύπως τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός των ΥΧΕ.

21 Ο Inspecteur der Invoerrechten en Accijnzen te Hoofddorp απέρριψε την ένσταση αυτή, θεωρώντας ότι τα εμπορεύματα υπέρ των οποίων ισχύει η κατάργηση των δασμών είναι αποκλειστικά εκείνα τα οποία πληρούν τις προϋποθέσεις καταγωγής.

22 Η Tariefcommissie, θεωρώντας ότι για τη λύση της διαφοράς είναι αναγκαία η ερμηνεία του τετάρτου μέρους της Συνθήκης, ανέστειλε τη διαδικασία και υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει το τέταρτο μέρος της Συνθήκης ΕΟΚ, ειδικότερα δε τα άρθρα 132, παράγραφος 1, 133, παράγραφος 1, και 134, την έννοια ότι στις 25 Ιουνίου 1991 δεν έπρεπε να επιβληθεί δασμός κατά την εισαγωγή στην Κοινότητα εμπορευμάτων τα οποία βρίσκονταν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός χώρας συγκαταλεγομένης μεταξύ των υπερποντίων χωρών και εδαφών, ανεξάρτητα από το αν τα εμπορεύματα αυτά κατάγονταν από τις υπερπόντιες χώρες και εδάφη ή από τρίτες χώρες, και, επομένως, κατά παρέκκλιση από τις αποφάσεις 86/283/ΕΟΚ και 91/110/ΕΟΚ του Συμβουλίου;»

23 Προκειμένου να δοθεί λυσιτελής απάντηση στο αιτούν δικαστήριο, πρέπει κατ' αρχάς να τεθεί το ερώτημα της δυνατότητας εφαρμογής στο εκχύλισμα καφέ καταγωγής Κολομβίας του κανονισμού (ΕΟΚ) 3835/90 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1990, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 3831/90, (ΕΟΚ) 3832/90 και (ΕΟΚ) 3833/90 όσον αφορά το καθεστώς των γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων που επιβάλλονται σε ορισμένα προϊόντα καταγόμενα από τη Βολιβία, τον Ισημερινό, την Κολομβία και το Περού (ΕΕ L 370, σ. 126), να εξεταστεί, δεύτερον, το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης, τρίτον, το άρθρο 136 της Συνθήκης και, τέλος, η δυνατότητα εφαρμογής της πέμπτης και έκτης αποφάσεως του Συμβουλίου.

Επί της δυνατότητας εφαρμογής του κανονισμού 3835/90

24 Με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η Γαλλική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι η διαφορά της κυρίας δίκης εμπίπτει στον κανονισμό 3835/90.

25 Το άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι οι δασμοί του Κοινού Δασμολογίου αναστέλλονται ολοσχερώς από 1ης Ιανουαρίου μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1991 για τα καταγόμενα από τα τέσσερα οικεία κράτη προϊόντα τα οποία απαριθμούνται στο παράρτημα του κανονισμού αυτού.

26 Στο εν λόγω παράρτημα περιλαμβάνονται τα διάφορα παρασκευάσματα διατροφής, που κατατάσσονται στο ex-Κεφάλαιο 21 του κωδικού ΣΟ, με εξαίρεση τα σιρόπια από ζάχαρα των διακρίσεων 2106 90 30, 2106 90 51, 2106 90 55 και 2106 90 59.

27 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι, βάσει του κανονισμού αυτού, δεν μπορούσε να επιβληθεί κανένας δασμός για την εισαγωγή στις Κάτω Χώρες, στις 25 Ιουνίου 1991, καφέ σε σκόνη καταγωγής Κολομβίας.

28 Εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξετάσει, στα πλαίσια των εθνικών δικονομικών κανόνων, αν η διαφορά της κυρίας δίκης μπορεί να διέπεται από την εφαρμογή του κανονισμού 3835/90.

Επί της ερμηνείας του άρθρου 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης

29 Η Road Air φρονεί ότι το άρθρο 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης δεν αφορά μόνο τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ, αλλά και τα προϊόντα των τρίτων χωρών που έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός των ΥΧΕ.

30 Η Road Air στηρίζεται, κατ' αρχάς, στο άρθρο 132, παράγραφος 1, της Συνθήκης, το οποίο επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να εφαρμόζουν στις εμπορικές συναλλαγές τους με τις ΥΧΕ το καθεστώς που διέπει τις

μεταξύ τους σχέσεις δυνάμει της Συνθήκης. Η Road Air αναφέρεται εν συνεχεία στη γερμανική απόδοση του άρθρου 133, παράγραφος 1, της Συνθήκης, η οποία χρησιμοποιεί τους όρους «Waren aus den Ländern und Hoheitsgebieten (...)» (εμπορεύματα προελεύσεως ΥΧΕ) και, τέλος, επικαλείται την οικονομία του άρθρου 134 το οποίο, κατ' αυτήν, θα εστερείτο νοήματος αν μόνον τα προϊόντα καταγωγής ΥΧΕ μπορούσαν να τύχουν της προνομιακής μεταχειρίσεως εντός των κρατών μελών.

31 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι η ολλανδική, η αγγλική, η δανική, η ιρλανδική, η ελληνική, η ισπανική, η φινλανδική και η σουηδική απόδοση χρησιμοποιούν όρους που αναφέρονται ρητώς στα «προϊόντα» ή στα «εμπορεύματα»: «goederen van oorsprong uit (...)», «goods originating in (...)», «varer med oprindelse i (...)», «earraí de thionscnamh na (...)», «των καταγομένων εμπορευμάτων από (...)», «mercancías originarias de (...)», «peräisin (...) tavaroiden (...)», «varor med ursprung i (...)». Επομένως, σύμφωνα με τις αποδόσεις αυτές, το άρθρο 133, παράγραφος 1, δεν μπορεί να έχει εφαρμογή παρά μόνο στα προϊόντα που κατάγονται από μια ΥΧΕ.

32 Άλλες γλωσσικές αποδόσεις (η γαλλική, η ιταλική και η πορτογαλική απόδοση) χρησιμοποιούν πιο ασαφείς όρους: «importations originaires des (...)», «importazioni originarie dei (...)», «importações originárias dos (...)». Στις αποδόσεις αυτές μπορεί προφανώς να δοθεί ερμηνεία που να συμβιβάζεται με την προηγούμενη ερμηνεία. Τέλος, η γερμανική απόδοση «Waren aus (...)» αναφέρεται στα «εμπορεύματα», όπως και οι γλωσσικές αποδόσεις που παρατέθηκαν στην προηγούμενη παράγραφο, χωρίς ωστόσο να χρησιμοποιεί έναν όρο που να εκφράζει ευθέως την έννοια της καταγωγής. Αν όμως γίνει δεκτό ότι το νόημά της είναι διφορούμενο επί του σημείου αυτού, πρέπει να ερμηνευθεί κατά τρόπον ώστε το νόημά της να συνάδει με τις άλλες γλωσσικές αποδόσεις.

33 Εξάλλου, βάσει αυτής ακριβώς της ερμηνείας, στις έξι αποφάσεις που εξέδωσε το Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 136 της Συνθήκης, μόνον τα καταγόμενα από τις ΥΧΕ προϊόντα απηλλάγησαν των δασμών και των φόρων ισοδυνάμου αποτελέσματος. Ομοίως, η σύμβαση 64/533, που κατέστησε εφαρμοστέο στις Ολλανδικές Αντίλλες το ειδικό καθεστώς συνδέσεως των ΥΧΕ, προσάρτησε το πρωτόκολλο 64/534/ΕΟΚ, σχετικά με τις εισαγωγές στην

Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα προϊόντων πετρελαίου που έχουν υποστεί επεξεργασία στις Ολλανδικές Αντίλλες (ΟΙ 1964, 150, σ. 2416), σύμφωνα με το οποίο το ειδικό καθεστώς που προβλέπεται για τα προϊόντα αυτά είναι πάντοτε διαφορετικό από το καθεστώς που ισχύει για τα ίδια προϊόντα που κατάγονται από τρίτες χώρες.

34 Πρέπει τέλος να τονιστεί ότι η υποστηριζόμενη από τη Road Air ερμηνεία θα επέβαλλε την αναγνώριση υπέρ των ΥΧΕ ενός καθεστώτος αναλόγου με εκείνο που διέπει προοδευτικώς τις μεταξύ των κρατών μελών σχέσεις, βάσει της Συνθήκης, όχι μόνον όσον αφορά τις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ, αλλά και όσον αφορά τα προϊόντα που εισάγονται σ' αυτές, οπότε οι ΥΧΕ θα αποτελούσαν τμήμα της κοινής τελωνειακής ζώνης, πράγμα το οποίο υπερακοντίζει κατά πολύ τα προβλεπόμενα στη Συνθήκη.

35 Επομένως, το άρθρο 133, παράγραφος 1, δεν αφορά τις εισαγωγές εμπορευμάτων μη καταγωγής ΥΧΕ αλλά τελούντων εντός αυτών σε ελεύθερη κυκλοφορία και, επιπλέον, το τέταρτο μέρος της Συνθήκης δεν προέβλεψε ειδικό καθεστώς για τα προϊόντα αυτά.

36 Αντίθετα προς τους ισχυρισμούς της Road Air, η ερμηνεία αυτή δεν καθιστά άνευ σημασίας το άρθρο 134 της Συνθήκης. Αρκεί συναφώς να διαπιστωθεί ότι, μετά την έναρξη ισχύος της Συνθήκης και μέχρι την υλοποίηση της κοινής τελωνειακής ζώνης, μερικά προϊόντα καταγόμενα από τρίτες χώρες μπορούσαν να υπόκεινται σε μειωμένους δασμούς ή να απαλλάσσονται των δασμών εντός μιας ΥΧΕ, κατόπιν δε εντός του κράτους μέλους με το οποίο η ΥΧΕ αυτή διατηρούσε ιδιαίτερες σχέσεις. Η κατάσταση αυτή μπορούσε να προκαλέσει εκτροπές από το ρεύμα του εμπορίου εις βάρος κράτους μέλους το οποίο θα μπορούσε στην περίπτωση αυτή να ζητήσει από την Επιτροπή να επιληφθεί βάσει του άρθρου 134.

Επί της ερμηνείας του άρθρου 136 της Συνθήκης

37 Το άρθρο 136 της Συνθήκης προβλέπει, στο πρώτο εδάφιό του, «μια πρώτη περίοδο πέντε ετών», κατά την οποία οι τρόποι και η διαδικασία της συνδέσεως των ΥΧΕ καθορίζονται με σύμβαση εφαρμογής που προσαρτάται στη Συνθήκη και, στο δεύτερο εδάφιό του, «μια νέα περίοδο», για την οποία το Συμβούλιο καθορίζει νέες διατάξεις, βάσει των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων και των αρχών της Συνθήκης.

38 Η Road Air φρονεί ότι το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, παρείχε στο Συμβούλιο την εξουσία να εκδώσει μία μόνο απόφαση σχετική με τη σύνδεση με τις ΥΧΕ, μετά την προπαρατεθείσα προσαρτημένη στη Συνθήκη σύμβαση εφαρμογής. Επομένως, η πρακτική του Συμβουλίου που συνίσταται στην έκδοση, μετά τη λήξη της ισχύος της αποφάσεως που ελήφθη κατά τη λήξη της ισχύος της εν λόγω συμβάσεως εφαρμογής, περισσοτέρων διαδοχικών αποφάσεων είναι αντίθετη προς τη Συνθήκη.

39 Πρέπει να τονιστεί ότι, μολονότι το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, δεν διευκρινίζει τη διάρκεια της νέας περιόδου για την οποία το Συμβούλιο μπορεί να θεσπίσει τις διατάξεις που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των σκοπών της συνδέσεως, παρέχει συναφώς στο Συμβούλιο ευρεία διακριτική εξουσία.

40 Η σύνδεση με τις ΥΧΕ πρέπει να πραγματοποιηθεί βάσει μιας δυναμικής και προοδευτικής διαδικασίας, κατά την οποία μπορεί να απαιτηθεί η θέσπιση πολλών διατάξεων προκειμένου να επιτευχθεί το σύνολο των σκοπών που διακηρύσσονται στο άρθρο 132 της Συνθήκης, λαμβανομένων υπόψη των αποτελεσμάτων που έχουν επιτευχθεί χάρη στις προηγούμενες αποφάσεις του Συμβουλίου.

41 Ενόψει των σκοπών αυτών, το άρθρο 136, δεύτερο εδάφιο, πρέπει να ερμηνευθεί ως προβλέπον όχι μόνο μια μόνη «νέα περίοδο», για την οποία το Συμβούλιο έχει εξουσιοδοτηθεί να θεσπίζει τις διατάξεις που απαιτούνται για την επίτευξη των σκοπών της συνδέσεως, αλλά τη θέσπιση ενός καθεστώτος βάσει του οποίου το Συμβούλιο μπορεί να εκδίδει διάφορες διαδοχικές αποφάσεις, εκάστη των οποίων περιέχει διατάξεις «για μια νέα περίοδο».

42 Επομένως, δοθέντος ότι οι διάφορες αποφάσεις που εξέδωσε το Συμβούλιο κατ' εφαρμογή της διατάξεως αυτής είναι έγκυρες, πρέπει εν συνεχεία να καθοριστεί ποια ήταν η απόφαση που είχε εφαρμογή κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της κυρίας δίκης, ήτοι στις 25 Ιουνίου 1991, και ποιο ήταν το καθεστώς που προβλεπόταν για τα εμπορεύματα που κατάγονται από τρίτες χώρες και βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορίας εντός των ΥΧΕ.

Επί της δυνατότητας εφαρμογής της πέμπτης και της έκτης αποφάσεως

43 Η περίοδος των 16 μηνών μεταξύ της 1ης Μαρτίου 1990 και της 30ής Ιουνίου 1991 καταλαμβανόταν, από της 20ής Σεπτεμβρίου 1991, τόσο από την πέμπτη όσο και από την έκτη απόφαση, εκάστη των οποίων προέβλεπε διαφορετικό καθεστώς όσον αφορά τα εμπορεύματα που κατάγονται από τρίτες χώρες και βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός μιας ΥΧΕ.

44 Συγκεκριμένα, η πέμπτη απόφαση, η ισχύς της οποίας είχε παραταθεί μέχρι τις 30 Ιουνίου 1991 με το άρθρο 1 της αποφάσεως 91/110, προέβλεπε ότι απαλλάσσεται δασμών και φόρων η εισαγωγή στην Κοινότητα μόνον των προϊόντων καταγωγής ΥΧΕ (άρθρο 70), τα οποία ορίζονταν στο παράρτημα ΙΙ της αποφάσεως αυτής ως τα προϊόντα τα οποία έχουν εξ ολοκλήρου παραχθεί ή έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαρκών μεταποιήσεων εντός μιας ΥΧΕ, εξαιρουμένων των καταγομένων από τις τρίτες χώρες προϊόντων.

45 Όσον αφορά την έκτη απόφαση, που τέθηκε σε ισχύ στις 20 Σεπτεμβρίου 1991, εφαρμόζεται βάσει του άρθρου της 240 για περίοδο δέκα ετών από την 1η Μαρτίου 1990. Η απόφαση αυτή όμως περιέχει ένα πιο ευνοϊκό καθεστώς από εκείνο που προβλέπει η πέμπτη απόφαση για τα προϊόντα καταγωγής τρίτων χωρών που βρίσκονται σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός μιας ΥΧΕ. Συγκεκριμένα, το άρθρο της 101, παράγραφος 2, προβλέπει απαλλαγή από δασμούς για έναν ορισμένο αριθμό από τα προϊόντα αυτά, υπό την προϋπόθεση, μεταξύ άλλων, ότι έχουν καταβληθεί στην οικεία ΥΧΕ δασμοί ή φορολογικές επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος του ιδίου ύψους ή υψηλότεροι από τους δασμούς που επιβάλλονται εντός της Κοινότητας κατά την εισαγωγή αυτών των ιδίων προϊόντων και ότι τα προϊόντα αυτά δεν έχουν τύχει απαλλαγής ή ολικής ή μερικής επιστροφής δασμών ή φορολογικών επιβαρύνσεων.

16 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η επίμαχη εισαγωγή, που πραγματοποιήθηκε στις 25 Ιουνίου 1991, υπήχθη, από τις 20 Σεπτεμβρίου 1991, στην έκτη απόφαση, η οποία είχε αναδρομικώς εφαρμογή στις πράξεις που διενεργήθηκαν μετά την 1η Μαρτίου 1990.

17 Όπως παρατήρησε ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 24 έως 43 των προτάσεών του, αυτή η αναδρομική εφαρμογή μπορεί να γίνει δεκτή στο μέτρο που μπορεί να συνεπάγεται, για τον ενδιαφερόμενο, μια ευνοϊκότερη νομική κατάσταση και στο μέτρο που η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του έχει τύχει του δέοντος σεβασμού.

18 Πρέπει συναφώς να σημειωθεί ότι τα κράτη μέλη οφείλουν να περιλαμβάνουν στους δασμούς που πρέπει να καταβάλλουν στην Κοινότητα τους δασμούς ή τους φόρους ισοδυνάμου αποτελέσματος που έχουν ήδη καταβληθεί εντός των ΥΧΕ.

) Επομένως, στο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι διατάξεις του τετάρτου μέρους της Συνθήκης και, ειδικότερα, τα άρθρα 132, παράγραφος 1, 133, παράγραφος 1, και 134 έχουν την έννοια ότι

στις 25 Ιουνίου 1991 μπορούσαν να επιβληθούν δασμοί για την εισαγωγή στην Κοινότητα εμπορευμάτων καταγωγής τρίτων χωρών που βρίσκονταν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός μιας ΥΧΕ, στο μέτρο που, σύμφωνα με το άρθρο 101 της έκτης αποφάσεως, οι δασμοί που καταβλήθηκαν εντός της εν λόγω ΥΧΕ ήσαν χαμηλότεροι εκείνων που ίσχυαν εντός της Κοινότητας.

Επί των δικαστικών εξόδων

50 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Ολλανδική και η Γαλλική Κυβέρνηση, καθώς και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με διάταξη της 21ης Σεπτεμβρίου 1995, η Tariefcommissie, αποφαίνεται:

Οι διατάξεις του τετάρτου μέρους της Συνθήκης ΕΚ και, ειδικότερα, τα άρθρα 132, παράγραφος 1, 133, παράγραφος 1, και 134 έχουν την έννοια ότι στις 25 Ιουνίου 1991 μπορούσαν να επιβληθούν δασμοί για την εισαγωγή στην

Κοινότητα εμπορευμάτων καταγωγής τρίτων χωρών που βρίσκονταν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός χώρας περιλαμβανομένης στις υπερπόντιες χώρες και εδάφη, στο μέτρο που, σύμφωνα με το άρθρο 101 της έκτης αποφάσεως 91/482/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη σύνδεση των υπερποντίων χωρών και εδαφών με την Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα, οι δασμοί που καταβλήθηκαν εντός της εν λόγω υπερπόντιας χώρας ή εδάφους ήσαν χαμηλότεροι εκείνων που ίσχυαν εντός της Κοινότητας.

Rodríguez Iglesias Mancini Moitinho de Almeida Murray

Sevón Κακούρης Kapteyn Gulmann

Edward Puissochet Hirsch Jann

Ragnemalm Wathelet Schintgen

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Απριλίου 1997.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος

G. C. Rodríguez Iglesias